

Sa do të mund të kurseni në muaj?

Shpenzimet familjare	
Telefon Mobil	
Shpenzimet e transportit	
Energjia elektrike	
Ngrohja/ uji	
Veshmbathja	
Ushqimi	
Nevojat e fëmijëve	
Blerja kur çmimet janë të larta	
Blerja e gjërave të pa planifikuara	
Festa dhe dhurata të shtrenjta	
Të tjera	
SHUMA totale e kursimeve mujore	

Mbani mend: vendosni çmimet reale!
Mundohuni të shpenzoni sa më pak që është e mundur, por kurseni atëherë kur me të vërtetë mundeni t'ia lejoni vetes pa i cenuar nevojat primare të familjes tuaj.

Lehtë është të kursehet! Disa shembuj tregojnë se si:

• **Arta:** "Kur do më kthejnë kusurin në dyqan, do i kursejë paratë e vogla. Ato në fund me të vërtetë mblidhen shumë."

• **Leka:** "Fillova të shfrytëzoj transportin publik, në këtë mënyrë kursej derivate për veturën time."

• **Mimoza:** "Kur e marr pagën, në fillim ndaj anash 5%, e mandej pjesën tjetër e ndaj për ushqim, fatura, etj."

• **Rezarta:** "Rroba për dimër blej në pranverë, kurse për verë në vjeshtë - kur ka zbritje të mëdha."

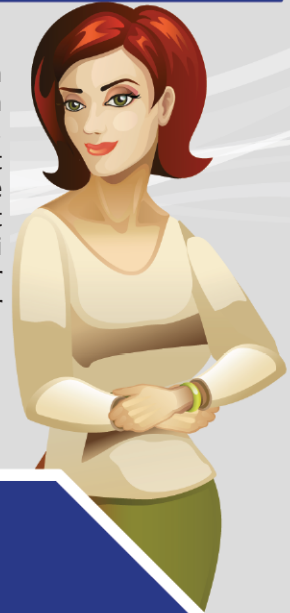
• **Rina:** "Dua të blej një kompjuter të ri kur të ketë zbritje, prandaj kursej nga pak çdo javë, dhe i lë anash."

ME KURSIM TË PARAVE, DERI TE REALIZIMI I ËNDRRAVE

Zgjedhja e mënyrës së duhur të kursimit

Kursimi i parave në bankë? Nëqoftëse vendosni t'i kurseni paratë në Bankë, atëherë duhet të njoftoheni me karakteristikat kryesore të shërbimeve të kursimit dhe shërbimeve devizore ose produkteve të bankës.

Paratë që ruhen në bankë quhen "depozitë". Depozitat dallohen në bazë të maturimit, qëllimit, vlerës minimale të deponimit dhe kushteve për tërheqjen e parave të deponuara. Bankat ju paguajnë interes sepse ju i ruani paratë tuaja tek ato. Por edhe ju paguani një tarifë për mirëmbajtjen e llogarisë.

BANKA QENDRORE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Departamenti për Marrëdhënie me Jashtë
Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Rr. Garibaldi, Nr. 33. Prishtinë. Kosovë.
www.bqk-kos.org

BANKA QENDRORE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Depozitat me afat kundrejt depozitave pa afat: cili është dallimi?

Depozita me afat nënkupton se pajtoheni që paratë tuaja t'i ruani në bankë për kohë të caktuar dhe mos t'i tërhiqni para afatit të maturimit.

Depozita pa afat nënkupton se mund t'i tërhiqni paratë tuaja në çdo kohë. Keni kujdes: **shkalla e interesit tek depozitat pa afat në përgjithësi është shumë më e ulët se shkalla e interesit tek depozitat me afat.** Nga ana tjetër, për tërheqjen e parakohshme të depozitave me afat, **vlejnë rregulla më rigorozë** (për shembull do e humbni interesin nëqoftëse i tërhiqni depozitat para kohe).

Mbani mend:

DEPOZITA ME AFAT - AFAT FIKS
DEPOZITA PA AFAT - AFAT FLEKSIBIL

Dua të kursej para për pushimet në korrik.

Depononi mjetet tuaja si depozitë me afat fiks deri në korrik - sepse e dini se nuk do t'i shpenzoni për gjëra tjera dhe në këtë mënyrë do të fitoni interesin e duhur.

Dua të kursej mjete për "nevoja të paparashikueshme". Për shembull, nëqoftëse vetura ime prishet, dua t'i kem paratë e mia dhe jo të marrë kredi.

Depononi paratë tuaja si depozitë pa afat, gjegjësisht me afat fleksibil, dhe tërhiqni ato kur të keni nevojë, por do të fitoni më pak interes.

Ato janë paratë e juaja! Keni të drejtë që punonjësve të bankës t'u parashtroni sa pyetje të doni. Mësoni se si do t'i menaxhojë banka paratë tuaja dhe cilat janë kushtet.

Mbani mend: Sa më shumë që kurseni, aq më shumë do të fitoni nga interesi. Sa më gjatë që kurseni, aq më të larta do të jenë të ardhurat tuaja nga interesi.

Paratë tuaja mund t'i depononi si depozita në euro dhe depozita në valuta të tjera; për të cilat vlejnë shkallë të ndryshme interesi, varësisht nga valuta që kursehet.

Mos harroni se në vendin tonë depozitat tuaja janë të garantuara nga Fondi për Sigurimin e Depozitave të Kosovës i cili siguron depozitat nëpërmjet sigurimit të depozitave në banka. Fondi kontribuon në stabilitetin dhe besimin e publikut në sistemin bankar dhe financiar të vendit. Nëqoftëse banka dështon, Fondi do të kompensojë depozitat e siguruara deri në shumën 5000 euro.

Kursim? Sa e mërzitshme. Përveç asaj, ne s'kemi pse të kursejmë. Buxheti jonë familjar është i vogël dhe shpenzojmë vetëm për atë që kemi nevojë.

Kursimi nuk do të thotë vënie e kufijve - por disiplinë. Ajo do të thotë që gjatë gjithë kohës të mendojmë për atë që blejmë dhe të marrim vendime të mençura se si t'i shpenzojmë paratë tona.

Pse duhet të kursejmë?

Kursimi do të thotë ndarja e mjeteve anash, që të mund t'i përdorim më vonë. Nëqoftëse e kurseni atë që do të ju ngelet pasi të keni mbuluar të gjitha nevojat e juaja ditore, me kalimin e kohës do të mund të keni para për realizimin e qëllimeve më të mëdha.

Kursimi ka të bëjë me paratë, por edhe me disiplinën dhe gatishmërinë. Çdokush mund të kursejë, madje edhe familjet me të ardhura të vogla. Si për çdo shprehje tjetër, në fillim duhet kohë që ajo të fitohet dhe zhvillohet, mirëpo ju tanimë e keni atë që ju duhet për të qenë të suksesshëm.

Kursimi i parave SOT, do të thotë që në të ARDHMEN do të mund:

- t'i realizoni qëllimet financiare të familjes tuaj (për shembull, t'i paguani shpenzimet e shkollimit, të blini veturë, të rinovoni shtëpinë tuaj, etj);
- të menaxhoni me situata të papritura apo të jashtëzakonshme;
- t'i mbulonit zbrazëtirat atëherë kur me të ardhurat tuaja s'do të mund të mbulonit nevojat tuaja elementare;
- të bëni investim të madh për shtëpinë apo biznesin tuaj.

A jeni të gatshëm të filloni? Ja se si:

- Definoni qartë qëllimin tuaj.

Pyesni veten: Për çka ju nevojiten paratë? Sa ju nevojiten dhe kur?

Vendimi: "duam të blejmë frigorifer" është një qëllim tepër i përgjithshëm.

Nëse jeni dakord se "deri në fillim të vitit të ardhshëm duam të blejmë frigorifer që kushton rreth 200 euro" është mënyrë e shkëlqyer që të vendoset një qëllim.

- Pyesni veten se për çka nuk duhet të shpenzoni para.

Të gjithë ndonjëherë blejmë gjëra të panevojshme - mësoni t'i identifikoni dhe t'i kontrolloni ato. Pse, për shembull, kur shkoni për të blerë, nuk i blini vetëm gjërat që keni në listë? A nuk do të ishte më mirë të blini "jashtë sezone" kur gjërat janë më lirë?

- Ruani paratë në vende që nuk keni shumë qasje.

Nëse nuk keni qasje të lehtë deri te paratë tuaja, ka mundësi që mos t'i shpenzoni ato kur të paraqiten "sfida" të caktuara.

- Kurseni "pak dhe shpesh".

Çdoherë kur do të realizoni të ardhura, mundohuni të ndani një shumë të vogël kursimi (për shembull 10%).

Mbani mend: me kalimin e kohës, shumat e vogla do të bëhen kursime të mëdha!

Kurseni duke shpenzuar më pak

A e keni ditur se mund të kurseni duke shpenzuar më pak për nevojat e përditshme? Për shembull, flisni më pak në telefon ose t'i ç'kyçni dritat kur nuk janë të nevojshme. Rezultatit do ta shihni në fund!

A mund t'i identifikoni shpenzimet e panevojshme të familjes tuaj?

Pyesni veten: sa në të vërtetë shpenzoni, dhe sa realisht do mund të kursenit?

Shih në tabelën e mëposhtme për ta kuptuar!